

Suonenjoen Kaupunki

SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOTILINPÄÄTÖS 2023

Kaupunginhallitus 2.4.2024

Kaupunginvaltuusto 17.6.2024

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ.....	2
2 TIEDONHALLINTA JA SEN ORGANISOINTI	3
2.1 SUONENJOEN KAUPUNKI	3
2.2 TIEDONHALLINNAN ORGANISOINTI JA HENKILÖSTÖ.....	4
2.3 TIETOHALLINTO JA TIEDONHALLINTA.....	5
2.4 ICT-PALVELUIDEN KUSTANNUKSET	5
3 TIEOTILINPÄÄTÖS.....	6
3.1 MIKÄ ON TIEOTILINPÄÄTÖS	6
3.2 TIEOTILINPÄÄTÖKSEN TIEOJEN KERÄÄMINEN	6
4 TEHDYT TOIMENPITEET JA TAPAHTUMAT.....	7
5 HYVINVOINTIALUE	8
6 TIEDONHALLINTA	9
6.1 YLEISTÄ.....	9
6.2 SÄHKÖISET PALVELUT	9
6.3 TOS	10
6.4 TIEDONHALLINTAMALLI.....	10
7 SUUNNITELMIA.....	12
8 LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUU OHJEISTUS	13
8.1 GDPR	13
8.2 SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOSUOJA- JA TURVAPOLITIikka	13
8.3 TIEDONHALLINTALAKI	13
8.4 LAINSÄÄDÄNTÖ.....	13
9 REKISTERÖIDYN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN	14
10 ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN	15

1 TIIVISTELMÄ

GDPR tietosuoja-asetus tuli voimaan vuonna 2018. Tietosuoja käsitteenä on tullut tutuksi ja se on opittu ottamaan osaksi jokapäiväistä toimintaa ja ajattelua. Kuitenkaan tietosuojatyö ei tule koskaan ”valmiiksi”, vaan vaatii jatkuvaa seurantaa, kehittämistä ja päivittämistä.

Vuodenvaihte 2023 oli muutosten aika. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjinä siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Vaikka tähän oli varauduttu ja asiaa jo kauan valmisteltu, toi konkreettinen muutos tullessaan monta uutta selviteltävää asiaa.

Huijausviestien määrä pysyi edelleen korkealla. Viestejä tuli sekä sähköpostilla että tekstiviestillä. Viestien erottaminen oikeista viesteistä on käynyt koko ajan hankalammaksi, ja vaatii näin henkilöstöltä erityistä tarkkaavaisuutta. Monesti viestit tulevat oikeilta ihmisiltä murretuilta tileiltä. Viestejä on tullut esim. naapurikuntien työntekijöiltä, joten viestiä ei voi tunnistaa huijaukseksi pelkästään lähettäjän perusteella.

Suurimpana muutoksena tietojärjestelmiin liittyen palvelimet päivitettiin ja sen lisäksi järjestelmiä päivitettiin normaaliin tapaan. Eri järjestelmiin ilmestyy uusia versioita ja tietoturvapäivityksiä tasaiseen tahtiin ympäri vuoden.

Vuonna 2022 Tiedonhallintalain ja GDPR direktiivin toteuttamista helpottamaan kaupungille hankittiin Digiturvamalli, jolla pystyy helpommin hallitsemaan säädösten vaatimaa tärkeää dokumentointia. 2023 vuonna tätä järjestelmää alettiin täydentämään ja käyttämään, tämä työ jatkuu edelleen.

Suonenjoen kaupungin sosiaalisen median kanavien aktiivista käyttöä ja kehittämistä jatkettiin myös tänä vuonna.

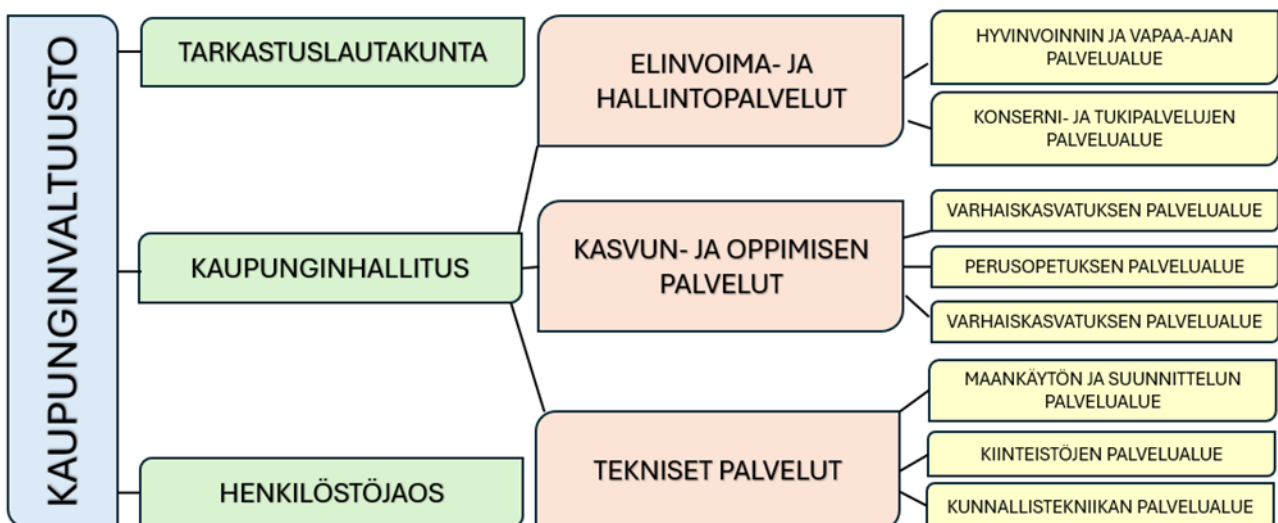
2 TIEDONHALLINTA JA SEN ORGANISOINTI

2.1 SUONENJOEN KAUPUNKI

Suonenjoki on keskikokoinen Pohjois-Savon kunta, jonka asukasluku 31.12.2023 oli 6710 asukasta. Vielä vuonna 2022 kuntalaisia palveli yli 500 kaupungin työntekijää, mutta hyvinvointialueen perustamisen jälkeen vuoden 2023 työntekijämäärä oli 394.

Suonenjoen kaupungin työntekijät käsittelevät henkilötietoja työssään useissa tietojärjestelmissä ja henkilörekistereissä. Suurin osa henkilötietojen käsittelystä kunnassa perustuu lakiin sekä yleistä etua koskevaan etuun tai julkiseen valtaan.

Sosiaalipalveluiden siirryttyä Hyvinvointialueelle, Suonenjoen kaupungin organisaatio jakaantui kolmelle eri toimialalle (elinvoima- ja hallintopalvelut, kasvun ja oppimisen palvelut sekä tekniset palvelut). Lisäksi kaupunkikonserniin kuuluvat Suonenjoen Vesi oy ja Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot. Ylintä valtaa käyttää kaupunginvaltuusto, jonka toimikausi vaihtui vuonna 2021.

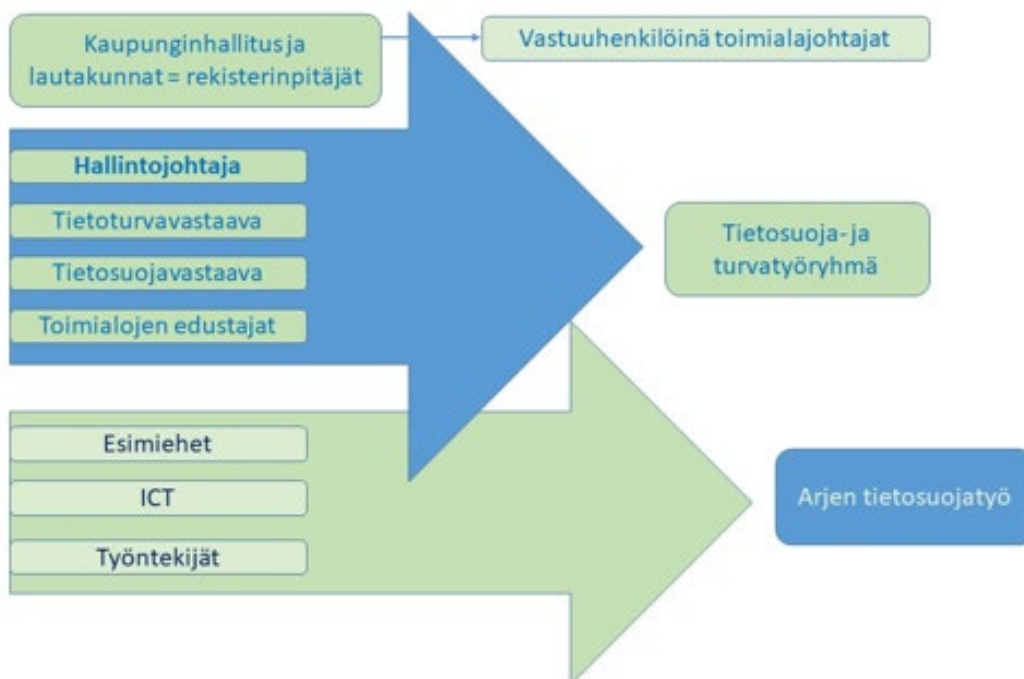
Julkisena toimijana Suonenjoen kaupungin tulee noudattaa myös lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621). Kyseinen laki määrittelee mm. asiakirjojen julkisuudesta. Vaikka kuntaan tulleet ja lähtevät asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia, ei niitä kaikkia kuitenkaan julkaista. Kunta tiedottaa kuntalaisia laajasti mm. verkkosivuillaan, mutta samalla tulee kiinnittää huomiota siihen, että tietosuoja toteutuu.

2.2 TIEDONHALLINNAN ORGANISOINTI JA HENKILÖSTÖ

Tämän tietotilinpäätöksen on koonnut Suonenjoen kaupungin tietosuoja- ja tietoturvavastaavat ja sen hyväksyy kaupunginhallitus.

Tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vastuu on määritelty tietosuoja- ja tietoturvapoliittikka – asiakirjassa. Suonenjoen kaupungin rekisterinpitäjinä toimivat kaupunginhallitus sekä lautakunnat, ja vastuuhenkilöinä toimialajohtajat. Jokainen toimiala vastaa siitä, että tietosuoja- ja turva-asiat hoidetaan asetusten ja lakien mukaisesti omalla toimialalla.

Kunnassa toimii tietosuoja ja -tietoturvyöryhmä, jossa käsitellään yleisiä ja koordinoitua vaativia tietosuojaan, tietoturvaan, tiedonhallintaan, riskienhallintaan ja varautumiseen liittyviä asioita. Tietosuoja- ja turvyöryhmään kuuluvat hallintojohtaja, tietoturvavastaava, tietosuojavastaavat ja koulutus- ja teknisten palveluiden edustajat. Lisäksi ryhmässä käytetään tarpeen mukaan muita asiantuntijoita erityisesti eri toimialoilta. Ryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii hallintojohtaja. Hallintojohtaja vie asiat tarvittaessa päätettäväksi ja hyväksyttäväksi kaupungin johtoryhmään, kaupunginhallitukselle tai lautakuntiin.

Suonenjoen kaupungin palkka- ja taloushallintoa hoitaa Monetra Pohjois-Savo Oy. Lakisääteisten tehtävien suorittaminen edellyttää Suonenjoen kaupungin työntekijöiden henkilötietojen käsittelyä. Suonenjoen kaupunki ja Monetra Pohjois-Savo Oy ovat solmineet palvelusopimuksen, jonka liitteeksi on laadittu erillinen ”Henkilötietojen käsittelyn ehdot” -asiakirja.

2.3 TIETOHALLINTO JA TIEDONHALLINTA

Suonenjoen kaupungilla on omat ICT-palvelut, joka vastaa yleisestä tietohallinnosta, yhteisten sovellusten hankinnasta sekä yleisestä ICT- kehittämisestä ja toimialojen ohjauksesta. Tietohallinto toimii elinvoima- ja hallintopalveluiden toimialueella. Laitehankinnat hoidetaan keskitetysti tietohallinnon toimesta. Tärkeimmät yhteistyökumppanit ICT-palveluissa ovat Savon ICT-palvelut ja Istecki.

Kunnan tiedonhallinta on keskitetty elinvoima- ja hallintopalveluihin.

Vuonna 2023 jatkettiin tiimimallia asianhallinnan ja talouspalvelujen osalta.

Tietosuojavastaava työskentelee teknisten palveluiden toimistosihteerinä ja tietoturavastaava kuuluu elinvoima- ja hallintopalveluiden alaisuuteen. Tietosuoja- ja tietoturavastaavat tekevät tietosuojatyötä muiden töiden ohessa.

Jokaiselle toimialalle on nimetty asiakirjahallinnon vastuuhenkilöt ja lisäksi päätearkistossa on omat arkistotyöntekijät.

2.4 ICT-PALVELUIDEN KUSTANNUKSET

Kaupungin ICT-kustannukset jakautuvat ICT-palveluiden sekä toimialojen kesken. Toimialat maksavat omassa käytössään olevien tietojärjestelmien käytön, lisenssikustannukset ja tietoliikennekustannukset. Osa koko organisaation käytössä olevista ohjelmista maksetaan ICT-palveluiden kustannuspaikalta. Tarvittaessa talousarvion investointiosaan varataan määrärahat yhteisen infran uudis- ja korvaushankintoja sekä digitalisaation kehittämistä varten.

Tietosuojatyötä ei ole erikseen budjetoitu. Koko henkilöstön tietosuoja- ja turvakoulutuksiin käyttämää aikaa ei ole arvioitu.

Kustannuspaikka yms.	2019	2020	2021	2022	2023
ICT-keskus (kp1361) toimintamenot	279 800 €	253 830 €	234 674	239 347 €	243 316 €
ICT-keskus poistot	21 114 €	16 330 €	16 365	35 116 €	33 655 €
Sisäiset ja ulkoiset toimintatuotot	37 881 €	37 888 €	26 102	21 821 €	37 725 €
Toimialojen (tili 4345 ja 4585) ICT-menot	344 771 €	460 539 €	434 473 €	591 611 €	268 461 €
ICT investoinnit	14 721 €	9 442 €	11 664 €	61 517 €	69 797 €
Koko kaupungin ICT-menot	622 525 €	702 253 €	671 074 €	905 770 €	577 504 €
ICT-menot koko kaupungin toimintamenoista	1,20 %	1,20 %	1,10 %	1,45 %	2,14 %

3 TIETOTILINPÄÄTÖS

3.1 MIKÄ ON TIETOTILINPÄÄTÖS

Tämä on Suonenjoen kaupungin viides tietotilinpäätös ja koskee vuotta 2023.

Tietotilinpäätös on raportti, joka syntyy kaupungin sisäisen tarkastelun tuloksena. Suonenjoen kaupunki on aina pitänyt erittäin tärkeänä hyvää tietojenkäsittelyä ja tietoturvasta huolehtimista. Tietoturva ja tietosuoja ovat tärkeässä roolissa, kun tuotamme kuntalaisille palveluita. Tietotilinpäätös antaa ajantasaisen tilannekuvan kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvion siitä, miten tietosuoja ja tietoturva toteutuvat. Tietotilinpäätöksessä arvioidaan kunnan muutos- ja kehittämistarpeet, sekä tehdään suunnitelmat seuraaville vuosille.

Säännöllisesti vuosittain laadittava tietotilinpäätös mahdollistaa tietorakenteiden ja niiden hallintaan liittyvien menetelmien laadun ja turvallisuudentekijöiden johdonmukaisen seurannan ja arvioinnin. Kokonaisvaltaisena tavoitteena kaupungilla on varmistaa tarjottavien palveluiden toimintakyky ja käytettävyys, tietoaineistojen laatu ja käytössä olevan tietotekniikan turvallisuus. Tietotilinpäätös kertoo myös kuntalaisille, sekä eri sidosryhmille, että organisaatio näkee tärkeäksi panostaa tietojen käsittelyssä noudatettaviin menettelytapoihin ja hyvän tietojenkäsittelytavan sekä tiedonhallintatavan noudattamiseen, sekä toimii tietojen käsittelyssään huolellisesti ja vastuullisesti.

Tietotilinpäätös toteuttaa myös tietosuojaa koskevan lainsäädännön edellyttämää tilintekovelvollisuusperiaatetta (osoitusvelvollisuutta), jossa organisaatio itse osoittaa, miten se noudattaa lakia ja yleisesti hyväksytyjä käytäntöjä.

Kunnan taloudellista tilaa kuvataan tilinpäätöksessä, tämän lisäksi kunnassa on käytössä vielä erillinen henkilöstötilinpäätös. Tietotilinpäätöksen laatiminen on kirjattu kaupunginhallituksen hyväksymään tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaan. Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen on osa kaupungin yleistä kehittämistä sekä riskienhallintaa. Tietosuojan ja -turvan yleisestä kehittämisestä vastuu on jaettu moniportaisesti tietosuoja- ja turvapoliitikan mukaisesti.

3.2 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN TIETOJEN KERÄÄMINEN

Tämän tietotilinpäätöksen tiedot on kerätty eri tietojärjestelmistä sekä manuaalisesta seurannasta. Suonenjoen kaupungin tietotilinpäätös on kokonaan julkinen ja se julkaistaan kaupungin internetsivuilla sen jälkeen, kun se on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Tietotilinpäätös kattaa kaikki kaupungin 3 toimialaa. Liikelaitokset vastaavat omista tietotilinpäätöksistään. Tämä tietotilinpäätös sisältää pääosin tietosuojan ja -turvaan sekä riskienhallintaan liittyviä asioita.

4 TEHDYT TOIMENPITEET JA TAPAHTUMAT

Tietosuoja ja tietoturva ovat nykypäivänä työelämän perustaitoja, ja ne on otettu Suonenjoen kaupungilla osaksi myös uuden työntekijän perehdytystä. “Vanhoille” työntekijöille koulutuksilla pyritään tuomaan teoria käytäntöön ja päivittämään ajantasaista tietoa tietosuoja- ja turva-asioista. Tietosuoja ja –turva ovat sisäänrakennettuina kaikissa Suonenjoen kaupungin palveluissa.

Vuoden 2023 toimenpiteitä lyhyesti:

- Osallistuttiin tietosuojakoulutuksiin
- Päivitettiin kaupungin omaa koulutusmateriaalia
- Viimeisteltiin hyvinvointialueeseen siirtymiseen liittyvät asiat
- Päivitettiin tiedonohjaussuunnitelmaa (TOS)
- Liityttiin Sansian digiturvallisuuden asiantuntijapalvelut hankintaan
- Edistettiin sähköisten allekirjoitusten käyttöä
- Asianhallintajärjestelmän versiopäivitys
- Aloitettiin henkilötunnistekorttien hankinta
- Otettiin vuodenvaihteessa käyttöön Eduhousen koulutukset
- Saatettiin valmiiksi hyvinvointialueen yliheitto. Siirto valmistui syksyllä 2023
- Microsoftin pilvipalveluiden ja sähköpostin tietoturvaa kehitettiin läpi vuoden
- Myös paikallista tietoturvaa päivitettiin läpi vuoden
- Jatkettiin Digiturvamalli-ohjelmiston käyttöä. Lisättiin henkilöstön koulutuksia ohjelmaan
- Jatkettiin koulutoimen ja hallinnon järjestelmien eriyttämistä

Huijausviestien määrä pysyi korkeana myös vuonna 2023. Kyberturvallisuuskeskus varoitti vuoden mittaan useaan kertaan suomessa liikkeellä olevista huijausviestikampanjoista ja näitä varoituksia annettiin eteenpäin kaupungin henkilöstölle. Erilaiset huijausviestit ovat jatkuva riesa ja niistä laitetaan aina välillä varoitusta henkilökunnalle.

5 HYVINVOINTIALUE

Vuoden 2022–2023 vaihteessa sosiaalipalveluiden siirtyminen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle toi yllättäviäkin hankaluuksia kaikesta valmistautumisesta huolimatta. Tietosuojan osalta tilanne oli hetkittäin hankala.

Muun muassa erityisiä henkilötietoja sisältäviä laskuja ja puheluita tuli edelleen runsaasti kaupungin puolelle. Päädyimme laskujen osalta ratkaisuun, että ostolaskujen reitityspalvelua (Monetra) ohjeistettiin reitittämään kaikki epäselvät laskut suoraan kaupungin tietosuojavastaavalle, jotta erityiset henkilötiedot pysyisivät mahdollisimman vähäisen henkilömäärän nähtävillä. Tietosuojavastaava selvitteli laskujen oikeellisuuden ja minne ne tosiasiaassa kuuluivat ja joko reititti laskun oikein, tai ohjeisti laskuttajaa.

Asiaa käytiin läpi myös Pohjois-Savon Hyvinvointialueen tietosuojavastaavan ja lakimiehen kanssa Suonenjoen kaupungin tietosuojavastaavan toimesta. Loppuvuotta kohti ongelma helpotti.

Hyvinvointialueelle siirtyneiden työntekijöiden tietokoneet ja puhelimet jatkoivat kaupungin hallinnassa, kunnes hyvinvointialue sai vaihdettua työntekijöilleen omat laitteet. Viimeiset laitteet saatiin pois kaupungin hallintajärjestelmistä syksyllä.

6 TIEDONHALLINTA

6.1 YLEISTÄ

Suonenjoen kaupungin tietovarannot muodostuvat kaupungin lakisääteisten ja kaupungin itse itselleen ottamien tehtävien hoidon eri vaiheissa. Tehtävissä syntyviä tietoja tuotetaan sekä eri tietojärjestelmien avulla, että paperisena. Tietovarannot kertyvät ensisijaisesti tehtävään hankitun tietojärjestelmän kautta hallitusti palvelimille sekä paperitulosteina toimistoihin, väliarkistoihin sekä päätearkistoon. Sähköisessä muodossa olevia tietoja kertyy vielä myös tietokoneiden kovalevyille, palvelimen henkilökohtaisiin hakemistoihin, sähköpostilaatikoihin sekä ulkoisille tallennusvälineille. Tietojärjestelmien käyttäminen helpottaa tiedon kontekstin, aitouden ja eheyden todentamisen sekä käyttöoikeussuojauksen ja lokivalvonnan järjestämisen.

Tiedon tuottamisen ja säilyttämisen osalta kiinnitetään huomiota tiedon tallennusalueen vakauteen ja laatuun sekä tiedon säilyvyyteen muuntumattomana. Tiedon oikeellisuus, autenttisuus, eheys, todistusvoimaisuus ja luottamuksellisuus pyritään turvaamaan eri alustoilla. Paperille tallennetut tiedot tuotetaan sellaisin välinein ja menetelmin, että tieto saadaan säilymään muuntumattomana. Paperiaineistot säilytetään asiayhteydessään.

Sähköisessä muodossa säilytettävät tiedot tuotetaan tai tallennetaan säilytysalustalle, jossa ne ovat varmuuskopioinnin piirissä. Kaupungin tietovarannot ovat oletusarvoisesti julkisia, jollei tieto ole erikseen jonkun lain perusteella salassa pidettävää (Julkisuuslaki § 1).

Suonenjoen kaupungissa on tehty kartoitusta siitä, missä ja miten käsitellään henkilötietoja, sekä miten käyttöoikeudet on määritelty. Kaikille rekistereille on määritelty vastuuhenkilöt ja käyttötarkoitukset.

Vuonna 2022 otettiin käyttöön Digiturvamalli niminen järjestelmä, jolla tehdään ja ylläpidetään tiedonhallintaan sekä tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvää dokumentaatiota. Järjestelmästä löytyy valmiita kehikoita dokumenttien tekemiseen, se seuraa dokumentoinnin valmistumista ja sillä voidaan siirtää tehtäviä suoraan käsittelyyn eri vastuutahoille. Digiturvamalli muodostaa automaattisesti lokitiedot dokumentoinnin päivittämisestä ja tehtävien suorittamisesta. Tietojärjestelmäkuvauksissa listataan muun muassa järjestelmien pääkäyttäjät, loki käytännöt ja vastaavat toimialat. Vuonna 2023 järjestelmään syötettiin tietoja mm. kaupungin asiakirjahallinnosta ja työ jatkuu edelleen.

6.2 SÄHKÖISET PALVELUT

Suonenjoen kaupunki hyödyntää enenevässä määrin pilvipalveluita, vaikkakin kaupungilla on myös oma palvelinympäristö. Pilvipalveluita hyödynnetään koko ajan laajemmin ja seurataan valtiovarainministeriön tekemiä pilvipalvelulinjauksia ja niihin liittyviä tarkennuksia. Sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy koko ajan.

Henkilöstön henkilötietoja käsitellään paljon kaupungin sisäiseen käyttöön tarkoitetuissa järjestelmissä, mm.

- Matkanhallintajärjestelmä
- Henkilöstöhallintajärjestelmä
- Työajanseurantajärjestelmät
- Microsoftin ja Googlen pilvipalvelut

Kaupungilla on tiedostettu sekä palvelinvarmistusten, että pilvipalvelujen käytön osalta tietosuojasetuksen asettamat tietojen luovuttamisrajoitukset.

Asiakkaiden ja sidosryhmien luottamus organisaation menettelytapoihin tietosuojan ja tietoturvan osalta on toimintaa vahvasti tukeva tekijä. Tietosuojan ja tietoturvan huomioiminen, esimerkiksi verkkopalveluiden yhteydessä on laissa säädetyn velvollisuuden ohella myös oleellinen osa hyvää palvelua.

6.3 TOS

TOS on asiakirja- ja tiedonhallinnan organisoinnin tärkein työväline, joka toimii kaupungin asiankäsittelyn ohjeena ja ohjaa kaupungin tietojen ja asiakirjojen käsittelyä koko elinkaaren ajan. Tiedonohjaussuunnitelmaa Suonenjoen kaupunki siirtyi käyttämään vuodesta 2019 alkaen. Suonenjoen kaupunki on yksi arkistonmuodostaja ja tiedonohjaussuunnitelmalla voidaan todentaa sitä, että tietojen säilytysajat on määritelty asianmukaisesti ja että niiden asianmukainen hävittäminen on suunnitelmallista. TOS ylläpito tapahtuu tiedonohjausjärjestelmässä (TOJ), jonne tehdään tarvittavat päivitykset. Ennen päivitettyjen muutosten käyttöönottoa, TOS pitää hyväksyä hallintojohtajan viranhaltijapäätöksellä.

6.4 TIEDONHALLINTAMALLI

Tiedonhallintalaissa (906/2019) on säädetty tiedonhallintayksikön velvollisuudeksi laatia ja ylläpitää tiedonhallintamallia. Tiedonhallintalakia sovelletaan tiedonhallintaan ja tietojärjestelmien käyttöön, kun viranomaisen käsittelee tietoaineistoja, jotka sisältävät viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja viranomaisen asiakirjoja tai niitä vastaavia tietoja.

Tiedonhallintamalliin kuvataan Suonenjoen kaupungin koko toimintaympäristön tiedonhallinta. Tiedot kootaan Digiturvamalli -järjestelmään, jossa tiedonhallintamallia pidetään yllä. Projekti on työn alla ja sitä tehdään käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Tiedonhallintamallia ylläpidetään palvelujen, asiankäsittelyn ja tietoaineistojen hallinnan suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi, tiedonsaantia koskevien oikeuksien ja rajoitusten toteuttamiseksi, moninkertaisen tietojen keruun vähentämiseksi, tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuuden toteuttamiseksi sekä tietoturvallisuuden ylläpitämiseksi. Tiedonhallintamalli

auttaa myös hahmottamaan ja hallitsemaan tiedon elinkaarta sekä siten tunnistamaan ja hallitsemaan myös uusien digitaalisten palvelujen käyttämiseen liittyviä riskejä.

Tiedonhallintalain 5 §:n 2 momentin mukaan tiedonhallintamallin on sisällettävä vähintään seuraavat tiedot:

1. Toimintaprosessit sekä tiedot prosessista vastaavasta viranomaisesta, prosessin tarkoituksesta sekä prosessin sidoksista muihin prosesseihin. **Toimintaprosessilla tarkoitetaan viranomaisen asiankäsittely- tai palveluprosessia.**
2. Tietovarannot sekä kuvaukset tietovarantojen sidoksista toimintaprosesseihin ja tietojärjestelmiin. **Tietovarannot ovat prosessien käyttämää, keräämää ja tuottamaa tietoa.** Huom. Tietovarantojen kuvaamisvelvollisuudella täytetään myös vaatimus tietosuojasetuksen 30 artiklassa säädetyn käsittelytoimia koskevan selosteen laatimisvelvollisuudesta.
3. Tietoaineistot sekä niiden arkistoon siirtämisestä, arkistointitavasta ja arkistopaikasta, tai tuhoamisesta. **Tietoaineistot koostuvat julkisista asiakirjoista tai tiedoista, joista voidaan muodostaa asiakirjoja.**
4. Tietojärjestelmät sekä tiedot tietojärjestelmästä vastaavasta viranomaisesta, tietojärjestelmän käyttötarkoituksesta, tietojärjestelmän liittymistä muihin tietojärjestelmiin ja liittymissä käytettävistä tiedonsiirtotavoista.
5. Tietoturvaluustoimenpiteet - **Millä tavoin tietoturvaluisuus toteutetaan ja mitä menettelyitä tietojenkäsittelyn, tietojärjestelmien ja tietoaineistojen turvaamiseksi on toteutettu tai aiotaan toteuttaa, ja miten ne on vastuutettu.**

Tiedonhallintamallin laadinta ei ole kertaluontoinen kuvausvelvoite, vaan tiedonhallintamallia on ylläpidettävä aina, kun tiedonhallintayksikön tiedonhallinnassa tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat sen sisältöön.

7 SUUNNITELMIA

Alla on lueteltu keskeisimpiä toimenpiteitä sekä kehittämiskohteita tuleville vuosille. Suunnitelmia ja toimenpiteitä käsitellään tietosuoja- ja turvaryhmän kokouksissa pitkin vuotta.

- Tietojen vienti Digiturvamalli-työkaluun ja tiedonhallintamallin hallinta
- Riskien hallintaa ja tunnistamista kehitetään. Tehdään riski- ja vaikutustenarvioinnit.
- Microsoftin pilvipalveluiden käytön lisääminen
- Tietoturvan lisääminen teknisillä ratkaisuilla
- MFA ja SSO käyttöön, (M2, Personec F ja työajanseuranta)
- Henkilökuntaa koulutetaan varautumaan tietojen kalasteluun ja mahdollisiin tietoturvahyökkäyksiin, sekä haetaan yhdessä henkilöstön kanssa parannuskohteita tietosuojaan ja –turvaan. Suunnitteilla on mm. tietoturvakävelyt eri toimipisteissä.
- Jatketaan tietosuoja- ja -turva ohjeistusten päivitystä ja jalkauttamista.
- Laajennetaan edelleen sähköisten palveluiden käyttöönottoa.
- Osallistutaan TAISTO24-harjoitukseen, sekä koulutetaan tietosuoja ja –turvaryhmän jäseniä.
- Lokitietojen suunnitelmallinen ja raportoitu tarkastus otanta.
- Sähköisen allekirjoituksen ja –arkistoinnin hankinta
- Seurataan uutta sääntelyä, mm. NIS2-direktiivi
- Työajanseurantajärjestelmän vaihto

8 LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUU OHJEISTUS

8.1 GDPR

Tietosuojasääntely koostuu suoraan sovellettavasta EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta (lyhenne GDPR) ja asetusta täydentävästä kansallisesta tietosuojalaista. Tämän lisäksi on paljon toimialakohtaista erityislainsäädäntöä. GDPR:n keskeiset vaikutukset kunnan toiminnassa ovat muun muassa rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijöiden vastuiden ja velvollisuuksien lisääntymisessä. Nämä vastuut ja velvollisuudet on huomioitu muun muassa sopimuksissa, hankinnoissa ja rekisteröityjen oikeuksien paremmassa huomioinnissa. Kunnalla on velvollisuus osoittaa, että kunta noudattaa tietosuojasääntelyä. Tämä näkyy erilaisina dokumentteina, kuten tietoturva- ja tietosuojapolitiikkana, ja muun muassa siinä, että kunta on nimittänyt tietosuojavastaavat.

8.2 SUONENJOEN KAUPUNGIN TIETOSUOJA- JA TURVAPOLITIikka

Suonenjoen kaupungin tietosuoja- ja turvapolitiikka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.5.2018 § 89. Tietosuoja- ja turvapolitiikka on Suonenjoen kaupungin ylimmän johdon hyväksymä strateginen asiakirja, joka on kannanotto tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen. Poliitiikan tavoitteena on luoda yhdenmukaiset toimintaperiaatteet ja käytännöt hyvän tietosuoja- ja tietoturvatason toteuttamiseksi. Poliitiikassa määritellään kaupungin tietosuoja- ja tietoturvatyön periaatteet, vastuut, toimintatavat sekä valvonta- ja seurantajärjestelmä. Tietosuoja- ja turvapolitiikalla varmistetaan myös riittävien resurssien saaminen.

8.3 TIEDONHALLINTALAKI

Tiedonhallintain tavoitteena on varmistaa viranomaisten tieto-aineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tieto-turvallinen käsittely julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi. Se korostaa tiedon elinkaarta ja myös tietoturvallisuuden huomiointia koko elinkaaren ajan.

Suonenjoen kaupunki huomio lain asettamia vaatimuksia mm. laatiessaan / ylläpitäessään tiedonhallintamallia ja muuttamalla saapuvia asiakirjoja digitaaliseen muotoon. Myös lokitietojen kerääminen on yksi lain määrittämä tietoturvallisuuden osa.

8.4 LAINSÄÄDÄNTÖ

Kunnan toimintaa niin tietosuojan, kuin muunkin toiminnan osalta ohjaavat useat lait ja säädökset. Alla mainittujen lakien lisäksi kuntia ohjaa lukuiset muut yleis- ja erityislait.

Yleisimmät tietosuojan liittyvät lait:

- Kuntalaki 410/2015
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus, GDPR 679/2016
- Tietosuojalaki 1050/2018
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019
- Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019
- Hallintolaki 434/2003
- Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä 1054/2018
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 621/1999

9 REKISTERÖIDYN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

Suonenjoen kaupungin tietovarannot sisältävät hyvin paljon henkilötietoja. Yleisimmin henkilötietojen kerääminen perustuu asiakkuuteen, ja siten henkilötietojen käsittelyyn kaupungilla on lakisääteinen oikeus. Henkilötiedot kerätään pääsääntöisesti henkilöltä itseltään tai henkilön huoltajalta / edunvalvojalta.

Suonenjoen kaupunki pyrkii noudattaa henkilötietojen käsittelyssä läpinäkyvyyttä ja tietojen täsmällisyyttä asetuksen mukaisesti (artikla 5). Informointivelvoitteen täyttämiseksi käytetään tietosuojaselosteita. Tietosuojaselosteet löytyvät kaupungin nettisivuilta.

Kaupungilla on käytössä sähköinen lomake tietopyyntöjä ja tietojen korjausta varten.

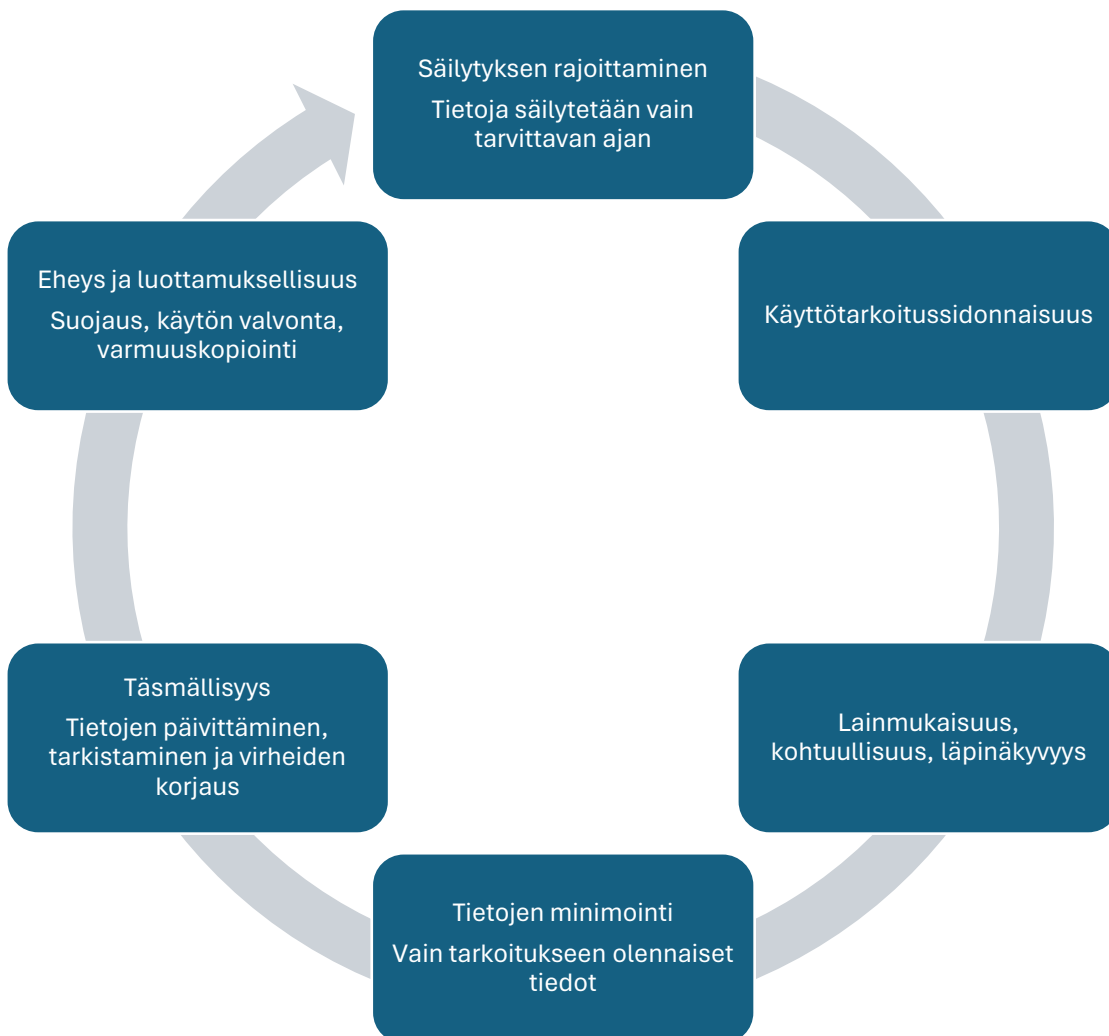
Kunnassa on määritelty tietopyyntö, virheenkorjaus ja lokitietojen pyyntöön liittyvät prosessit sekä miten henkilökunta ilmoittaa tietoturvaloukkauksista.

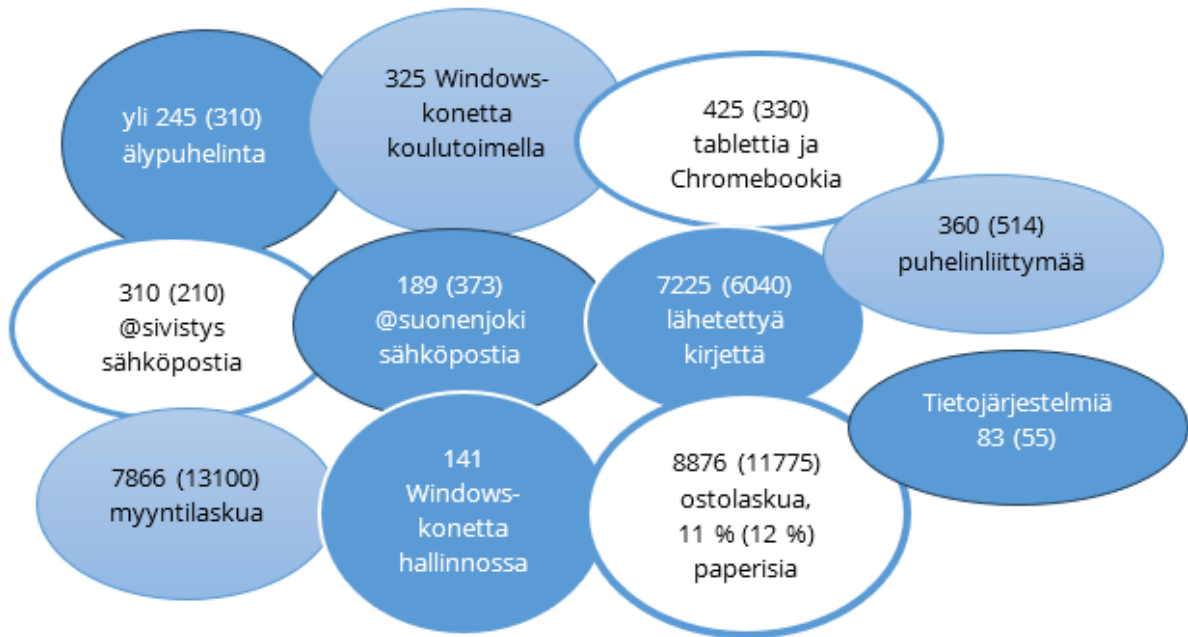
Kaikista henkilötietojen tietoturvaloukkauksista menee tieto tietosuojavastaavalle. Tietosuojavastaava ottaa kantaa, mistä asioista tehdään edelleen ilmoitukset tietosuojavaltuutetun toimistolle ja rekisteröidyille ja tehdäänkö asiasta rikosilmoitus.

Suomessa kansallisena valvontaviranomaisena toimii tietosuojavaltuutettu. Toiminnassaan tietosuojavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton. Tietosuojavaltuutettu on Euroopan tietosuojaneuvoston jäsen.

10 ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN

Tämä on Suonenjoen kaupungin viides tietotilinpäätös. Tiedonhallinnan sekä tietosuojan ja -turvan suhteen on tehty työtä ja saatu tuloksia aikaan. Tänäkin vuonna dokumentteja on laadittu ja päivitetty, henkilökuntaa opastettu ja ohjeistettu, koulutauduttu lisää ja uusia, parempia toimintatapoja kehitetty ja otettu käyttöön. Tietosuojatyö on jatkuva prosessi, jonka toivomme siirtyvän kaikkeen tekemiseen. Henkilötietojen käsittelyssä Suonenjoen kaupunki noudattaa hyvää tiedonhallintatapaa ja kehittää toimintatapojaan siten, että ne vastaavat EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa annettuja vaatimuksia. Tietotilinpäätöksessään vuosittain kaupunki arvioi ja osoittaa jatkossakin noudattavansa alla kuvattuja periaatteita.

Tietoturvailmoituksia 9 kpl (18kpl)

Ilmoituksia tietosuojavaltuutetulle 1 kpl (1 kpl)

Suluissa vuoden 2022 tilanne.

Laitteiden määrä pysyi vuoden 2023 aikana pääosin vakiona lukuun ottamatta kasvun ja oppimisen palvelualueita. Kouluilla aloitettiin hankkimaan oppilaille yksi yhteen laitteita, eli jokaiselle oppilaalle henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettua Chromebookia. Lisäksi hyvinvointialueen koneet olivat kaupungin järjestelmissä alkuvuoden, kunnes hyvinvointialue sai vaihdettua omat koneet.